

1401

1401
1401

Latvijas PSR Centrālais Valsts Arhīvs
revolūcijas un sociālistiskās
valstniecības arhīvs

Rīgas vispārīgglītojošās skolas.

Fonds Nr. 1401

Priekšvārds.

1

Apvienotais arhīva fonds Nr.1401
Rīgas vispārīzglītojošās skolas
pilsētas

P r i e k š v ā r d s

Pēc padomju varas atjaunošanas Latvijā 1940.gadā skolu izglītības sistēma tika būtiski pārkārtota.

Saskaņā ar Latvijas PSR Konstitūcijas 93.pantu visi republikas pilsoņi ieguva vienādas tiesības uz bezmaksas izglītību.¹⁾ Skolu savā pārziņā un apgādībā pārņēma valsts.

Ar Latvijas PSR Ministru Kabineta 1940.gada 13.augusta lēmumu visas republikā darbojošās valsts, privātās un sabiedriskās skolas pārgāja tiešā vietējo pašvaldības orgānu (vēlāk vietējās Darbaļaužu deputātu padomes) pakļautībā²⁾.

Jau 1940.gadā tika likti pamati pārejai uz vienotu vispārīzglītojošo skolu sistēmu. Buržuāziskajā Latvijā bija dažādi vidusskolu tipi ar atšķirīgām mācību programmām un plāniem, pārsvarā ar humanitāru novirzienu. Dabaszinātnes, fizika, matemātika, ķīmija, bioloģija, kā arī vēsture tika mācītas saīsinātā apjomā salīdzinājumā ar padomju skolu.

1940.gada rudenī Latvijas skolu mācību programmās un plānos ieviestās izmaiņas tuvināja tos padomju skolas vispārīzglītojošajam kursam. Lai veidotu skolēniem sociālistisko pasaules uzskatu 1940./41.m.g. mācību plānos iekļāva PSRS

1) Конституция Латвийской Советской Социалистической республики. Рига, 1940, стр.19.
2) LPSR CVOR Arhīva fonds Nr.700, apr.1., l.5, lpp.28.

Konstitūciju, vēsturi un ģeogrāfiju²⁾. No republikā pastāvošajiem skolu tiptiem izveidoja divus pamattipus - vidusskolas (nepilnās vidusskolas) un pamatskolas³⁾,

Tādus pārkārtojumus izdarīja arī Rīgas skolās. 1940./41. mācību gada beigās Rīgā darbojās 22 vidusskolas un 92 nepilnās vidusskolas un pamatskolas, t.i. 114 vispārīzglītojošās skolas ar 41941 skolēnu⁴⁾ (skat.pielikumu Nr.1).

Sociālistisko celtniecību un jaunās iekārtas veidošanu republikā pārtrauca karš.

1944.gada rudenī no vācu okupantiem atbrīvotajā republikas teritorijā sākās atjaunošanas darbs. Sāka strādāt arī skolas.

Saskaņā ar Latvijas PSR Izglītības Tautas Komisāra 1944.gada 19.septembra pavēli Nr.19 atbrīvotajā teritorijā mācību gads bija jāsāk 1944.gada 2.oktobrī, okupētajā teritorijā ne vēlāk kā mēnesi pēc atbrīvošanas⁵⁾.

Pirmais tautas izglītības darbinieku uzdevums pēc Rīgas atbrīvošanas bija savest kārtībā skolu telpas, kas bija stipri cietušas kara laikā. Okupācijas laikā daudzas skolas bija izliktas no tām piederošām telpām, 52 skolas bija pārvērstas par kazarmām. Pēc kara gandrīz visām Rīgas skolām (izņemot 4) lielākā vai mazākā mērā bija nepieciešams remonts⁶⁾. Pateicoties skolu darbinieku, skolēnu un pilsētas darbaļaužu kopīgām pūlēm, visas Rīgas skolas (izņemot 3) īsā laikā tika sa-

2) LPSR CVORArhīvs. f.700, apr.1, lieta 462, lpp.1.
3) Turpat lieta 6, lpp.20.
4) LPSR CVORArhīvs. f.1425, apr.3, lieta 26, lpp.21.
5) LPSR CVORArhīvs. f.700, apr.3, lieta 3, lpp.15.
6) LPSR CVORArhīvs. f.1425, apr.3, lieta 26, lpp.42

3.

gatavotas darbam un 1944.gada 15.novembrī uzsāka mācības⁷⁾.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Tautas izglītības nodaļas apstiprināto vispārīzglītojošo skolu tīklu 1944./45. mācību gadam, Rīgā darbojās 14 vidusskolas, 70 nepilnās vidusskolas un pamatskolas un 1 strādnieku jaunatnes skola, t.i. 85 skolas ar kopējo skolēnu skaitu 23313⁸⁾.

1945./46.mācību gada beigās Rīgā darbojās 103 vispārīzglītojošās skolas⁹⁾ (skat.pielikumu Nr.1).

Šinī apvienotajā arhīva fondā iekļauti 66 Rīgas vispārīzglītojošo skolu (vidusskolu, nepilno vidusskolu, pamatskolu) fondi, kuras darbojās 1940.-1941.g. un pēckara gados (sk. pielikumu Nr.2).

II.

Apvienoto arhīva fondu Rīgas vispārīzglītojošās skolas izveidoja laikā no 1975.gada augusta līdz decembrim saskaņā ar Latvijas PSR CVORArhīva metodiskās komisijas 1974.gada 19. decembrī apstiprināto darba instrukciju. Apvienotais arhīva fonds izveidots pēc iestāžu uzdevumu vienveidības un teritoriālā principiem.

Tanī apvienoti 66 Rīgas skolu fondu dokumenti par 1940.-1941.gadu un 1944.-1959.gadu. Minētie fondi nonāca Latvijas PSR CVORArhīva glabāšanā 1964.gada aprīlī no likvidētā Rīgas pilsētas valsts arhīva. Fondu dokumentu esamības pārbaudi veica 1969.-1971.g.

7) LPSR CVORArhīvs, f.1425, apr.3, lieta 26, lpp.21.
 8) Turpat lieta 26, lpp.21,43.
 9) Turpat lieta 27, lpp.6.

Sākot darbu pie apvienotā arhīva fonda izveidošanas, tajā ietilpstošo fondu kopējais lietu skaits bija 4072.

Izveidotais apvienotais arhīva fonds pieder pie III kategorijas fondiem.

Fonda materiālu sistemātizācija veikta pēc nominālās pazīmes. Sastādīti 6 apraksti Nr.1;2;3;4;5;2-b.

Aprakstā Nr.1 iekļauti vispārīgās lietvedības dokumenti - skolu direktoru rīkojumi darba jautājumos, pedagogisko padomju, metodisko komisiju un vecāku komiteju sēžu protokoli, plāni un atskaites par skolu darbu, tāmes un atskaites par to izpildīšanu, skolu pases, arodorganizāciju materiāli. Skolu direktoru pavēles darba jautājumos, kuras atrodas pavēļu grāmatās kopā ar personālsastāva pavēlēm, iekļautas aprakstā Nr.2. (*skat. pielikumus N3, N4, N5*)

Vispārīgās lietvedības dokumenti sastāda apvienotā arhīva fonda mazāko daļu, nav saglabājušies pilnīgi un ne par visām skolām.

Apraksts Nr.2 aptver skolu darbinieku personālsastāva dokumentus; apraksts Nr.3 - skolēnu personālsastāva dokumentus. (*skat. pielikumus N4, N5*)

Fonda lielāko daļu sastāda personālsastāva materiāli, vispilnīgākie no tiem ir skolēnu personālsastāva dokumenti.

Atsevišķos aprakstos Nr.4 un Nr.5 izdalīti 7. un 9. Rīgas vidusskolu vispārīgās lietvedības dokumenti, jo šo skolu dokumentus paredzēts pieņemt valsts glabāšanā pilnā apjomā. Minēto skolu personālsastāva dokumenti pievienoti aprakstu Nr.2, Nr.3 beigās.

Aprakstā Nr.2-b ir iekļauti Rīgas pilsētas Tautas izglītības nodaļas un Rīgas pilsētas rajonu Tautas izglītības nodaļu personālsastāva pavēļu noraksti.

Katrā aprakstā fondrāža dokumenti sadalīti trīs pamatgrupās: 1. vidusskolas, 2. nepilnās vidusskolas, 3. pamatskolas.

Katras grupas robežās skolas sakārtotas pēc kārtas numura.

Skolu dokumenti sakārtoti pēc nominālās pazīmes, saskaņā ar shēmām, kuras pievienotas aprakstiem.

Izveidojot apvienoto arhīva fondu tika veikta dokumentu vērtības ekspertīze, dubletu salīdzināšana starp fondiem un fonda robežās.

Dokumenti, kuriem nav praktiskas vai zinātniskas nozīmes, galvenokārt klašu žurnāli un grāmatvedības galvenās grāmatas ir izdalītas iznīcināšanai.

Visu apvienotajā arhīva fondā iekļauto lietu virsraksti, galējie dati un lapu skaits ir precizēti. Daļa lietu ir pārformētas, sistematizētas un tehniski apstrādātas.

Skolēnu personālsastāva lietas par 1924./1925.-1943./1944. mācību gadu kā neprofila dokumenti, nodotas Latvijas PSR CVVA glabāšanā.

Izveidots fonda zinātnisko uzziņu aparāts: sastādīts priekšvārds ar pielikumiem, aprakstu satura rādītāju un sistematizācijas shēmas, šifru pārvedumu tabulas.

Priekšvārdu sastādīja vecākā
zinātniskā līdzstrādniece

O. Žiličeva

O. Žiličeva

jaunākā zinātniskā līdzstrādniece *S. Maculēviča*

08.01.76.

Rīgas pilsētas vispārīzglī-
tojošo, skolu saraksts
(1941.g., 1946.g.)¹⁾

Rajona no- saukums	skolu Nr.			
	1941.g.		1946.g.	
	skolas	vidusskolas	nepilnās vidussko- las, pamatskolas	
1	2	3	4	
Kirova rajons	1, 3, 6-10, 12, 15-17, 21, 22, 28, 35, 44, 46, 48, 50, 53, 56-58, 61, 67, 74, 79, 80, 89, 91, 92, 94, 96, 110.	1, 3, 6-9, 12, 13, 15, 17, 22-24.	1, 2, 8, 12, 15, 24, 26, 28, 30, 33, 36, 38, 39, 41, 48, 52, 53, 61, 66, 67, 69, 77, 78.	
Sarkanarmijas rajons	4, 24, 36, 37, 39, 47, 51, 52, 55, 65, 76, 83, 85, 97, 106.	4, 26.	4, 16, 17, 19, 27, 31, 32, 35, 37, 45, 51, 63, 65, 70.	
Leņina rajons	5, 23, 27, 34, 42, 54, 60, 66, 78, 109.	5, 19, 20.	3, 7, 14, 22, 34, 40, 46, 79.	
Maskavas rajons	31, 32, 40, 59, 69, 73, 75, 81, 84, 86, 88, 90, 93, 98, 100, 107, 108, 111, 113.	16, 27, 29.	11, 12, 14, 20, 39, 56, 59, 62, 68.	
Proletāriešu rajons	11, 19, 20, 26, 29, 30, 38, 45, 68, 95, 103, 105.	11, 18.	6, 9, 10, 18, 25, 55, 49, 54, 55, 60.	
Staļina rajons	2, 13, 14, 18, 25, 33, 41, 43, 49, 62, 64, 77, 82, 87, 99, 101, 102, 112, 114.	2, 10, 25, 28, 30.	5, 21, 23, 29, 42, 44, 47, 50, 64, 71.	

1) Pamats: LPSR CVORArhīvs, f.700, apr.1, lieta 550,
lpp.120-126; un f.1425, apr.3, lieta 161.

Apvienotā arhīvu fondā Nr.1401
iekļauto fondu saraksts

N. p. k.	Skolas nosaukums	Glabājamo dokumentu gadi	Bijušais fonda Nr.
1	2	3	4

I. Vidusskolas

1.	Rīgas pilsētas 1.vidusskola	1940.-1941.	1491
2.	Rīgas pilsētas 2.vidusskola	1940.-1941.	1496
3.	Rīgas pilsētas 3.vidusskola	1940.-1941.	1585
4.	Rīgas pilsētas 4.vidusskola	1940.-1941.	1564
5.	Rīgas pilsētas 5.vidusskola	1940.-1941.	1558
6.	Rīgas pilsētas 6.vidusskola	1940.-1941.	1536
7.	Rīgas pilsētas N.Draudziņas 7.vidusskola	1940.-1941., 1944.-1956.	1545
8.	Rīgas pilsētas 8.vidusskola	1940.-1941.	1441
9.	Rīgas pilsētas 9.vidusskola	1940.-1941., 1944.-1950.	1439
10.	Rīgas pilsētas 10.vidus- skola	1940.-1941.	1440
11.	Rīgas pilsētas Anrī Barbisa 11.vidusskola	1940.-1941.	1540
12.	Rīgas pilsētas 12.vidusskola	1940.-1941.	1474
13.	Rīgas pilsētas 13.krievu vi- dusskola	1940.-1941.	1537
14.	Rīgas pilsētas lietuviešu vidusskola	1940.-1941. 1944 - 1948.	1557
15.	Rīgas pilsētas 14.vidus- skola	1940.-1941.	1541

1 :	2	:	3	:	4
<u>I. Vidusskolas</u>					
16.	Rīgas pilsētas 15. vidusskola	1940.-1941.			1444
17.	Rīgas pilsētas 16. vidusskola	1940.-1941.			1420
18.	Rīgas pilsētas 17. vidusskola	1940.-1941.			1421
19.	Rīgas pilsētas 18. vidusskola	1940.-1941.			1422
20.	Rīgas pilsētas 19. vidusskola	1940.-1941.			1423
21.	Rīgas pilsētas 20. vidusskola	1940.-1941.			1424
22.	Rīgas pilsētas 110. vakara vidusskola	1940.-1941.			1505
23.	Rīgas pilsētas 114. vidusskola	1940.-1941.			1415
<u>II. Nepilnās vidusskolas</u>					
24.	Rīgas pilsētas 1. septiņgadīgā skola (21. nepilnā vidusskola)	1944-1952. 1940.-1941.			1507
25.	Rīgas pilsētas 2. septiņgadī- gā skola (22. nepilnā vidusskola)	1944.-1953., 1940.-1941.			1479
26.	Rīgas pilsētas 10. septiņgadīgā skola (30. nepilnā vidusskola)	1944.-1953., 1940.-1941.			1531
27.	Rīgas pilsētas 18. nepilnā vi- dusskola (38. nepilnā vidusskola)	1944.-1945., 1940.-1941.			1534
28.	Rīgas pilsētas 23. nepilnā vi- dusskola	1940.-1941., 1944.-1951.			1556
29.	Rīgas pilsētas 23. septiņgadī- gā skola (43. nepilnā vidusskola)	1944.-1951., 1940.-1941.			1475
30.	Rīgas pilsētas 24. septiņgadī- gā skola (44. nepilnā vidusskola)	1944.-1952., 1940.-1941.			1480

1 :	2	3	4
<u>II. Nepilnās vidusskolas</u>			
31.	Rīgas pilsētas 25.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1513
32.	Rīgas pilsētas 25.septiņgadīgā skola (45.nepilnā vidusskola)	1944.-1951., 1940.-1941.	1542
33.	Rīgas pilsētas 26.septiņgadīgā skola (46.nepilnā vidusskola)	1944.-1948., 1940.-1941.	1481
34.	Rīgas pilsētas 27.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1550
35.	Rīgas pilsētas 30.septiņgadīgā skola (50.nepilnā vidusskola)	1944.-1952., 1940.-1941.	1546
36.	Rīgas pilsētas 30.septiņgadīgā vidusskola	1952.-1958.	1551
37.	Rīgas pilsētas 33.septiņgadīgā skola (53.nepilnā vidusskola)	1944.-19 59 ⁶⁰ ., 1940.-1941.	1544
38.	Rīgas pilsētas 34.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1524
39.	Rīgas pilsētas 35.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1530
40.	Rīgas pilsētas 37.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1504
41.	Rīgas pilsētas 38.septiņgadīgā skola (58.nepilnā vidusskola)	1944.-1948., 1940.-1941.	1502
42.	Rīgas pilsētas 39.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1548
43.	Rīgas pilsētas 40.septiņgadīgā skola (60.nepilnā vidusskola)	1944.-1946., 1940.-1941.	1559
44.	Rīgas pilsētas 41.septiņgadīgā skola (61.nepilnā vidusskola)	1944.-1958., 1940.-1941.	1506

1 :	2	:	3	:	4
-----	---	---	---	---	---

II. NEpilnās vidusskolas

45.	Rīgas pilsētas 46.septiņgadīgā skola (66.nepilnā vidusskola)	1944.-1950., 1940.-1941.	1560
46.	Rīgas pilsētas 47.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1529
47.	Rīgas pilsētas 48.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1547
48.	Rīgas pilsētas 48.septiņgadīgā skola (67.nepilnā vidusskola)	1944.-1948. 1940.-1941.	1510
49.	Rīgas pilsētas 52.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1563
50.	Rīgas pilsētas 55.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1533
51.	Rīgas pilsētas 56.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1525
52.	Rīgas pilsētas 68.vidusskola (nepilnā)	1940.-1941.	1562
53.	Rīgas pilsētas 69.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1561
54.	Rīgas pilsētas 70.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1528
55.	Rīgas pilsētas 76.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1514
56.	Rīgas pilsētas 81.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1443
57.	Rīgas pilsētas 82.septiņgadīgā skola (9 Sept 29 nepilna vidusskola)	1940.-1941., 1947.-1953.	1532
58.	Rīgas pilsētas 89.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1567
59.	Rīgas pilsētas 90.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1568
60.	Rīgas pilsētas 91.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1572

1 :	2	:	3	:	4
-----	---	---	---	---	---

II. Nepilnās vidusskolas

61.	Rīgas pilsētas 92.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1401
62.	Rīgas pilsētas 93.nepilnā vidusskola	1940.-1941.	1569
63.	Rīgas pilsētas 97.nepilnā vidusskola (<i>bereņur</i>)	1940.-1941.	1552

III. Pamatskolas

64.	Rīgas pilsētas 82.pamatskola	1940.-1941.	1446
65.	Rīgas pilsētas 108.palīgskola	1940.-1941.	1571
66.	Rīgas pilsētas 109.pamatskola	1940.-1941.	1495

Sistematizācijas shēma
(apraksts N1.)

1. Skolu direktoru rīkojumi
2. Skolu iekšējās kārtības noteikumi
3. Pedagogisko konferenču protokoli
4. Pedagogisko padomju sēžu protokoli
5. Metodisko komisiju sēžu protokoli
6. Klašu audzinātāju sanāksmju (komisiju sēžu) protokoli
7. Vecāku komiteju sēžu (skolu padomju sēžu, vecāku sapulču) protokoli
8. Skolēnu komiteju sēžu protokoli
9. Skolu darba plāni
10. Atskaites un ziņas par skolu darbību un skolēnu sastāvu
11. Gada tāmes
12. Pārskati par tāmju izpildīšanu
13. Kredītu un budžeta izdevumu un kases grāmatas
14. Atskaites par darbinieku skaitu un darba algas fondu izlietošanu
15. Štatu saraksti
16. Skolu pases
17. Skolu nodošanas - pieņemšanas akti
18. Skolu hronikas
19. Skolu inspekciju registrācijas grāmatas
20. Arodbiedrības materiāli.

Sistematizācijas shēma
(apraksts N2)

1. Skolas direktora pavēles
2. Skolas darbinieku personīgās lietas
3. Pedagoģiskā personāla grāmatas
4. Skolas darbinieku saraksti
5. Skolotāju tarifkācijas saraksti
6. Skolas darbinieku personīgie rēķini
7. Skolotāju, administratīvo un tehnisko darbinieku algu saraksti
8. Skolas paziņojumi par darbinieku pieņemšanu un atbrīvošanu no darba
9. Skolotāju raksturojumi
10. Skolas darbinieku neizņemtie dokumenti
11. Arodbiedrības materiāli

Sistematizācijas shēma (opzasts N3.)

1. Skolēnu saraksti
2. Skolēnu individuālās kartītes
3. Skolēnu eksāmenu protokoli
4. Vispārējo sekmju grāmatas
5. Gatavības apliecības (gatavības apliecību noraksti)
6. Gatavības apliecību izsniegšanas uzskaites grāmata
7. Uzslavas raksti
8. Uzslavas rakstu izsniegšanas uzskaites grāmatas
9. Skolēnu iesniegtie dokumenti (dzimšanas apliecības un apliecības par pamatskolas beigšanu)

Šini lietā 14 / remokrāzisms

numurētas lapas

10. 76 22. maijā

CVORA arhīvs

AB

daļa
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X